

YOSHLARDA FUQAROLIK MADANIYATINI RIVOJLANTIRISHDA JAMIYATNING ROLI

Shuxratov Sherzodjon Shuxratovich

Navoiy davlat pedagogika instituti ijtimoiy
fanlar kafedrasining mustaqil tadqiqotchisi.

tel:+99891-332-33-26

Annotatsiya. Yangilanayotgan O‘zbekiston Respublikasini shakllantirish va rivojlantirishda yoshlardagi fuqarolik madaniyati to‘g‘risida so‘z yuritilib, inson hayoti va jamiyat taraqqiyoti uchun tutgan o‘rni yoritilgan. Bundan tashqari, Respublikamizda huquqiy madaniyat, demokratik davlat, fuqarolik jamiyati qurishning o‘ziga xos xususiyatlari, ushbu xususiyatlarni yoshlar ongiga va tafakkuriga etkazishda fuqarolik madaniyatining mazmun-mohiyati tahlil qilinib fuqarolik madaniyatining shaxs kamolitidagi ijtimoiy ahamiyati ko‘rsatilgan.

Kalit so‘zlar: konstitutsiya, qonun, huquq, yoshlar, jamiyat, fuqarolik, madaniyat, hayot, inson, taraqqiyot, taraqqiyot strategiyasi, pozitsiya.

THE ROLE OF SOCIETY IN DEVELOPING CITIZEN CULTURE IN YOUTH

Annotation. Uzbekistan formation and development of yoshlardagi civil culture is a verb, a person of life and society progress for the place is illuminated in addition, in our republic the legal culture, Democratic state, civil society features given to youth in his mind and intellect in causing civil culture, civil personality, social significance are indicated.

Key words: constitution, law, law, youth, society, citizenship, culture, life, person, development, development strategy, position.

O‘zbekiston Respublikasi konstitutsiyasida “Davlat yoshlarning intellektual, ijodiy, jismoniy va axloqiy jihatdan shakllanishi hamda rivojlanishi uchun, ularning ta’lim olishga, sog‘lig‘ini saqlashga, uy-joyga, ishga joylashishga, bandlik va dam olishga bo‘lgan huquqlarini amalga oshirish uchun shart-sharoitlar yaratadi” darhaqiqat yoshlarga ta’lim tarbiya berish ularni jamiyatda etuk inson bo‘lib tarbiya topishlarida barchamiz birgalikda javobgarmiz.

Mazkur maqolada o‘z huquqlari va erkinliklarini chuqur anglaydigan, hayotda o‘z o‘rnini topishini va mamlakatimizning mutaxassisi bo‘lib etishini hamda ijtimoiy – iqtisodiy taraqqiyotga faol ishtirok etish uchun o‘zining bor imkoniyatlaridan foydalana oladigan shaxsni tarbiyalash vazifasi ko‘ndalang qilib qo‘yilgan. Ma’lumki, hozirgi taraqqiyot har bir yoshning intellektual darajasi qay holatda bilimlarini egalaganligi ularni o‘z xotirasi va aqliy zakovatiga qay darajada saqlay olganligi bilan emas, balki ulardan amaliy faoliyatga foydalanib hayotga qay darajada tatbiq eta olishi bilan o‘lchanadi. Shu bois yoshlarni bu faoliyatga tayyorlash kechiktirib bo‘lmaydigan va dolzarb pedagogik muammo hisoblanadi.

Prezidentimiz ham bu borada bir necha marotaba takidlab yoshlarimizda fuqarolik madaniyatini shakllantirishning bir qancha ustivor yunalishlari xususida

to‘xtalib o‘tganlar jumladan, *“Sayyoramizning ertangi kuni, farovonligi farzandlarimiz qanday inson bo‘lib kamolga etishi bilan bog‘liq. Bizning asosiy vazifamiz – yoshlarning o‘z salohiyatini namoyon qilishi uchun zarur sharoitlar yaratishdan iborat.”* Yangi O‘zbekiston Respublikasida shakllanayotgan milliy istiqlol g‘oyasi fuqarolarni Respublika Konstitutsiyasida e‘tirof etilgan insonparvar, demokratik, huquqiy davlat va huquqiy jamiyatni barpo etishdek ezgu maqsad atrofida birlashtirishga xizmat qiladi. Har bir fuqaroning ijtimoiy-siyosiy, huquqiy faolligini yuzaga keltirish, huquqiy madaniyatni qaror toptirish – fuqarolik (huquqiy) jamiyatning asosiy talabi sanaladi.

Jamiyatimizda fuqarolarning va aholining huquqiy madaniyati va ongini yuksaltirish, bu borada davlat organlarining fuqarolik jamiyati institutlari, ommaviy axborot vositalari va ta’lim tashkilotlari bilan o‘zaro samarali hamkorligi yo‘lga qo‘yilmoqda. Bularning yorqin misoli sifatida mahalla ettiligini misol qilib aytishimiz mumkin. Unda yoshlar masalalari bo‘yicha akil qo‘yilganligi ushbu vakilning jamiyatning eng kuyi tizimiga kirib borayotganligi, yoshlarimizni qiynab kelayotgan savollarga mahalla bilan echim topayotganligini buning timsoli sifatida ko‘rishimiz mumkin. O‘zbekiston Respublikasining yarmidan ko‘prog‘i yoshlardan iborat ekanligi yoshlarga oid davlat siyosatini izchil amalga oshirish, yosh avlodni har tomonlama etuk va barkamol, intellektual salohiyatli, o‘z qat‘iy pozitsiyasiga ega, yurtida amalga oshirilayotgan islohotlarga befarq bo‘lmagan, yurtning ertangi munosib kelajagi uchun daxldorlikka tayyor, maqsadga intiluvchan, serg‘ayrat, vatanparvar, sadoqatli, komil shaxslar sifatida tarbiyalash barchamizning asosiy burchimiz ekanligidan dalolat berib turadilar.

Jamiyatimizda fuqarolik madaniyatini qanchalik shakllantirsakgina yoshlarimizning ongiga singdirsakgina shuncha oldimizga qo‘yilgan ezgu niyatlarimizga erishishimiz joizdir. Yosh avlodlarimizni qo‘llab-quvvatlab ularning nima bilan bandligini taminlab ularning ongida madaniyatni qaechalik ko‘p shakllantirsak ma’naviy etuk, jismonan sog‘lom, vatanparvar va fidoyi, huquq hamda manfaatlarini himoya qilishga e‘tibor qancha kuchaytirilsa, uning samarasi ham shuncha yuqori bo‘ladi. Shu bois O‘zbekiston jamiyatning faol qatlami sifatida e‘tirof etiluvchi yoshlar qatlamiga «muammo» deb emas, balki yurt ravnaqini ta’minlovchi katta kuch, davlatning strategik resursi sifatida qaramog‘imiz joizdir. Natijada bugunning yuksak bilimli, zamonaviy fikrlaydigan, qat‘iy pozitsiyaga ega yoshlar mamlakatning ertangi taraqqiyotida tobora hal qiluvchi kuchga aylanib boryakanini guvoxi bo‘lib boramiz albatta. Mamlakatimizda demokratik o‘zgarishlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyati asoslarini rivojlantirish uchun, avvalo, uning quruvchilari hisoblangan yosh avlodni har tomonlama kamol toptirish, ayniqsa, fuqarollik tarbiyasiga alohida e‘tabor qaratish lozim. Yoshlarimizni bilimli, mas’uliyatli, siyosiy jihatdan idrokli, axloqan pok va ma’naviy barkamol bo‘lib o‘sishlarida estetik tafakkur va estetik madaniyat ravnaqining ham ahamiyati katta. Estetik madaniyat ma’lum darajada qolipga solingan, qotib qolgan tizim bo‘lmay, inson faoliyatini barcha tarmoqlari bilan bog‘liq bo‘lgani uchun shaxsning yangicha estetik ongini rivojlantirish ma’naviy islohotlarda katta ahamiyat kasb etadi.

Shunday ekan xozirgi rivojlanib borayotgan O‘zbekistonimizda yoshlarimizga qanchalik ko‘p e‘tibor qaratsak jamiyatimiz ravnaqi ham shunchalik rivojlanib

boraveradi. Buning misolida yoshlarimizning barcha sohalarda yurtimiz bayrog'ini yuqori ko'tarib kelayotganligini takidlasan xato bulmaydi. Hozirgi kunda tahlikali bir vaqtda yoshlarimizning dunyo miqyosida aloxida o'rin tutib kelayotganligini takidlab o'tigimiz zarur.

Yoshlarimizning huquqiy ongi borasida so'z borganda yurtboshimiz Shavkat Mirziyoevning "Qanchalik qiyin bo'lmasin, biz yoshlar tarbiyasi bo'yicha o'zimizga xos va ta'sirchan, bugungi kunga hamohang usullarni izlab topishimiz kerak. Jondan aziz farzandlarimizni buzg'unchi va zararli g'oyalar, jinoyatchilik, giyoxvandlik, loqaydlik, ma'naviy qashshoqlik kayfiyatidan asrashimiz zarur. Bunday salbiy xolatlarni bartaraf etishda barchamiz, avvalo, siz, aziz yoshlar faol bo'lishingiz kerak. Xalqimizning ma'naviy qudrati va boqiy ananalarini asrab-avvaylash va butun dunyoga tarannumetishga sizlar albatta qodirsiz" degan so'zlarini eslatib o'tmoqchimiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqi.
3. Fuqarolik jamiyati asoslari o'quv qo'llanma T-2015
4. Shavkat Mirziyoev: Yoshlar kelajagi bilan bog'liq har qanday vazifa birlamchi ahamiyatga ega nutqidan.